

Høring om sprogteknologi i Folketingets Kulturdvalg – onsdag den 29. marts 2017

Om sprogteknologiens rolle i det offentlige

- herunder standardisering af fagsprog og terminologi

Bodil Nistrup Madsen

Dept. of Management, Society and Communication

Hvorfor er det vigtigt at standardisere terminologi i det offentlige?

- Kommunikation med borgere via websteder og selvbetjeningsløsninger kræver klart sprog med klare definitioner
- Udvikling af it-systemer og udveksling af data mellem myndigheder kræver klare definitioner af informationstyper

Hvorfor er det vigtigt at standardisere terminologi i det offentlige?

- Kommunikation med borgere via websteder og selvbetjeningssystemer kræver klart sproglige definitioner
- Udvikling af nye tjenester og udveksling af data mellem myndigheder kræver klare definitioner af informationstyper

DIGITALISERING af myndighedernes opgaver!

SKAT over for kunderne

SKAT

Du skal beregne dit **kørselsfradrag**...

Du kan se dine **børnepen**ge online.

Transportfradraget bliver forhøjet...

Børne- og ungeydelse udbetales kvartalsvis...

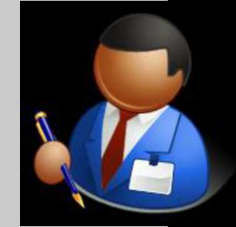

Børnefamilieydelsen har siden 1990 været differentieret...

Befordringsfradraget fremgår af rubrik 51 på årsopgørelsen.

Borgere

SKAT over for kunderne

SKAT

Du skal beregne dit **kørselsfradrag**..

Du kan se dine **børnepen**ge online.

Transportfradraget bliver forhøjet...

Børne- og ungeyc udbetales kvartals

Børnefamilieydelsen har siden 1990 været differentieret...

Befordringsfradraget fremgår af rubrik 51 på årsopgørelsen.

Vision: en ordbog med definitioner og synonymmer.

ordbog

børne- og ungeydelse (tidligere: børnefamilieydelse, børnepen

ge, børnecheck) skattefri ydelse til børnefamilier med børn under 18 år.

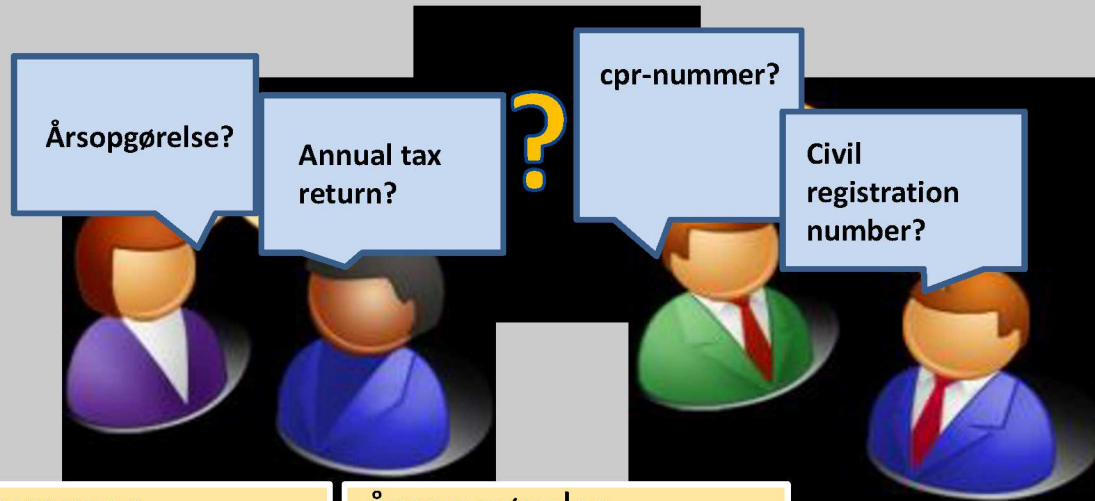
befordringsfradrag (kaldes også: transportfradrag, kørselsfradrag) skattefradrag for transport mellem hjem og arbejde.

Borgere

SKAT på engelsk

Medarbejder

CPR no.
final tax bill

- cpr-nummer**
1. civil registration number
  2. civil registry number
  3. CPR no.
  4. CPR number
  5. personal identification number

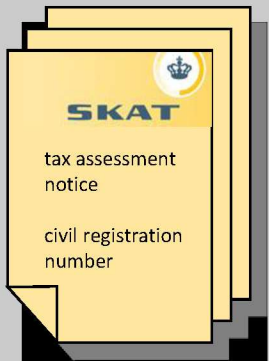
- årsopgørelse**
1. annual tax assessment
  2. annual financial results
  3. annual tax return
  4. final tax bill
  5. tax assessment notice

Medier

personal identification number
annual financial results

Blanketter

Oversætterbureau

civil registry number
annual tax assessment

Vision: et fælles online opslagsværk til borgere, virksomheder, leverandører og medarbejdere

cpr-nummer (kaldes også personnummer, P-nummer (it))

engelsk: civil registration number (i SKAT)

identifikationsnummer som primært tildeles personer med bopæl i Danmark

årsopgørelse (kaldes også slutopgørelse (forældet))

engelsk: tax assessment notice (i SKAT)

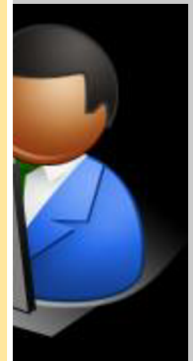
oversigt som skattevæsenet sender til en skatteyder med oplysninger om vedkommendes indkomst, fradrag og skat for det foregående år

Medarbejder

civil registration number
tax assessment notice

bureau

civil registration number
tax assessment notice

civil registration number
tax assessment notice

civil registration number
tax assessment notice

Hvor i SKAT kan terminologi og begrebsafklaring gøre en forskel?

- **Kommunikation med borgere og virksomheder**

Forskellig sprogbrug via forskellige medier skaber forvirring og kan give forkerte resultater

- **Oversættelse**

Hvad hedder vores termer på andre sprog? Manglende enighed giver fejl

- **Lovarbejde**

Forskellig brug af termer skaber misforståelser og fejltolkninger

- **It-systemer**

Hvis man ikke forstår de data, der er i et system, kan der opstå fejl, når man udveksler data mellem myndigheder

Rammer og retningslinjer

Patientregistrering (Fællesindhold) ▾

Indberetning (SEI) ▾

Organisationsregistrering (SOR) ▾

Sundhedsvæsenets begrebsbase (NBS)

Begrebsbasen udarbejdes af det Nationale Begrebsarbejde for Sundhedsvæsenet (NBS). Formålet med begrebsbasen er at skabe en fælles forståelse for sundhedsfaglige begreber på tværs af sundhedsvæsenet.

Definitionerne i Begrebsbasen er udarbejdet med henblik på entydigt at afdække det enkelte begrebs betydning, så det kan anvendes tværfagligt i sundhedsvæsenet uden tilknytning til særlige processer eller metoder. Begreberne er udarbejdet ved hjælp af terminologiske principper og metoder, der er med til at sikre den sproglige og betydningsmæssige præcision.

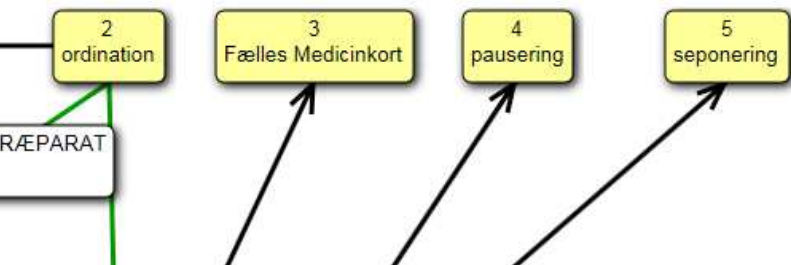
Begrebsarbejde nationalt og internationalt

Om arbejdsgrupperne ▾

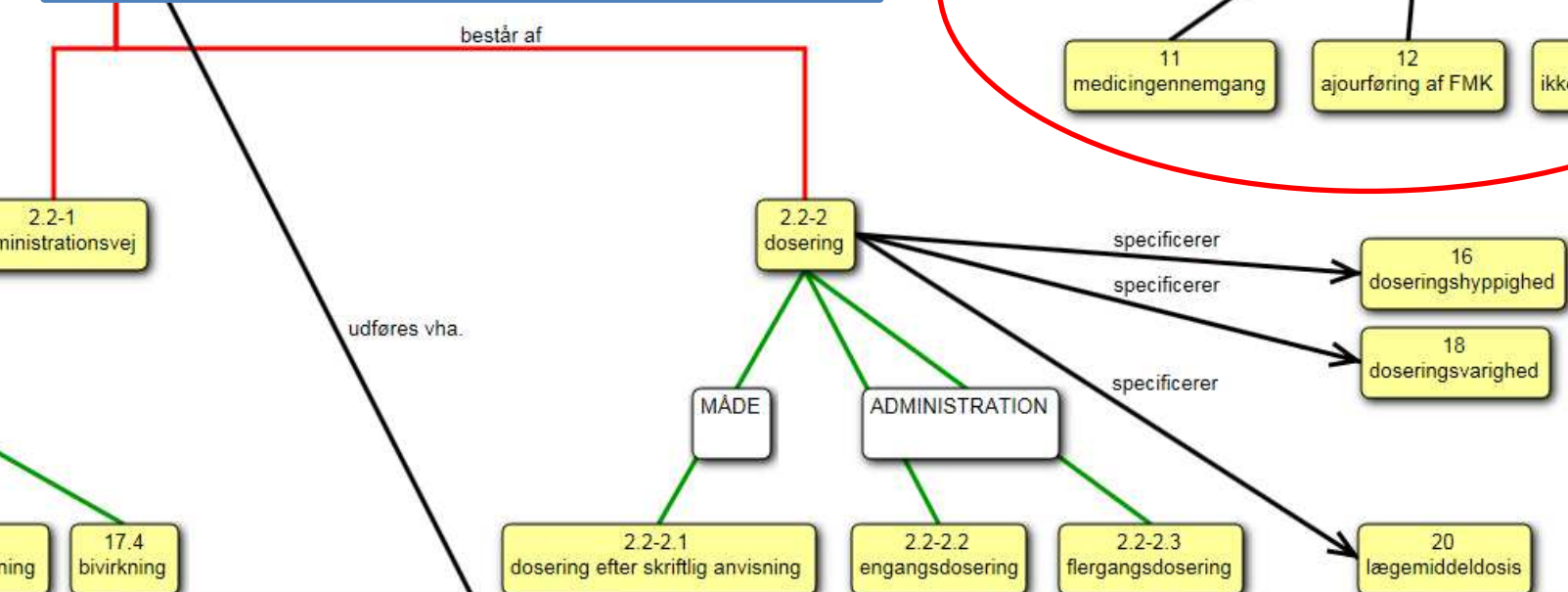
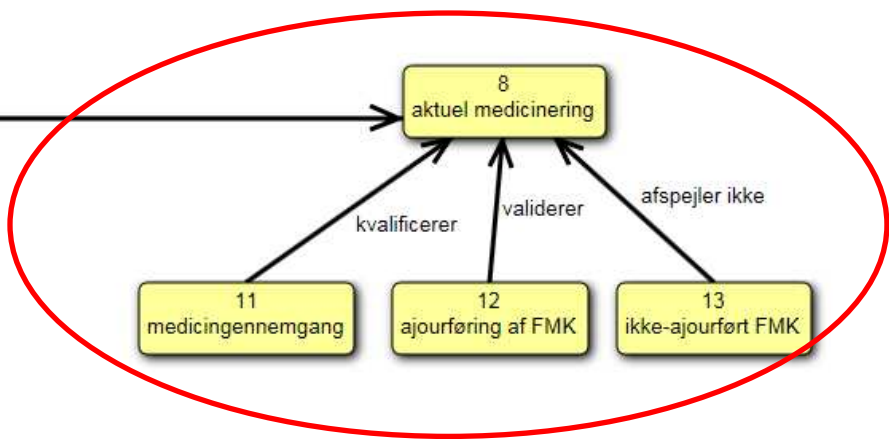
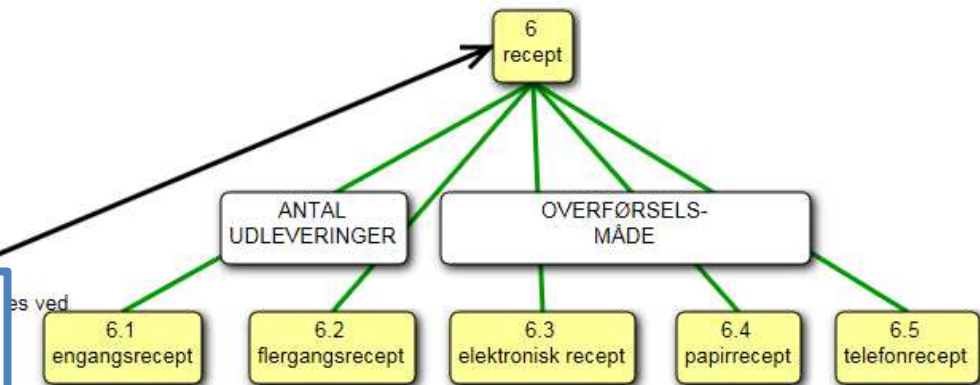
[Søg i Begrebsbasen](#)

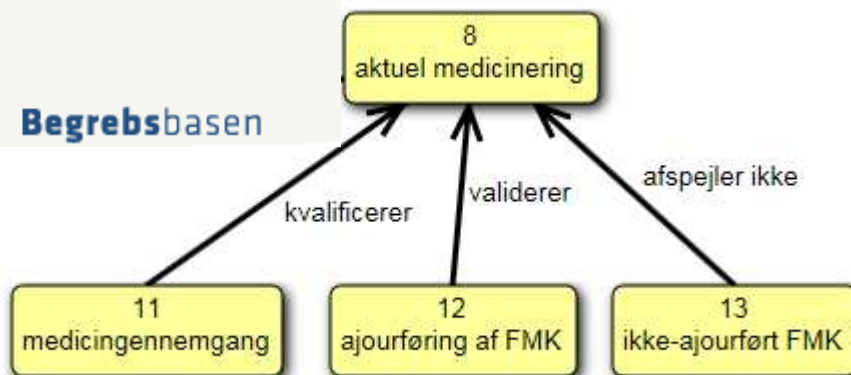
Definitionerne i Begrebsbasen er udarbejdet med henblik på entydigt at afdække det enkelte begrebs betydning, så det kan anvendes tværfagligt i sundhedsvæsenet

Begrebsbasen

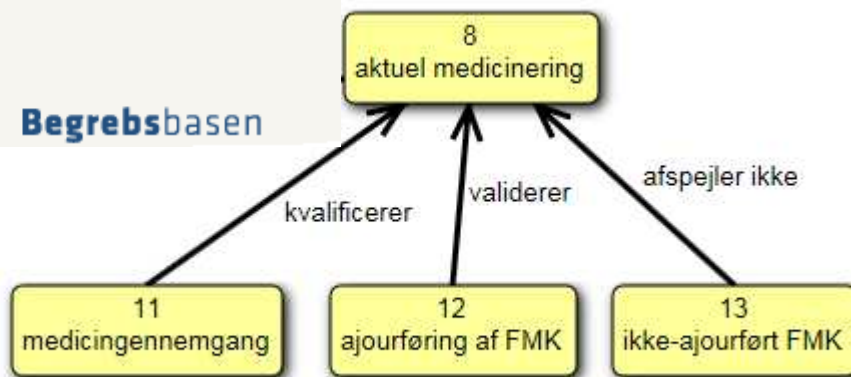
**Struktureret viden:
Begrebsmodel med
relationer mellem
begreber**

Definitionsstatus	Godkendt	Lægen har ansvar for medicinering
Term	medicingennemgang	
Generel definition	kritisk lægefaglig gennemgang af en patients aktuelle medicinering og forbrug af ikke-ordinerede præparater med henblik på kvalificering af den kliniske relevans ud fra kendskab til patient, sygdom, symptomer og præparat	

Definitionsstatus	Godkendt	Lægen har ikke ansvar for medicinering
Term	ajourføring af FMK	
Synonymer	afstemt FMK	
Synonymer	afstemning af FMK	
Generel definition	lægens bekræftelse af at de aktuelle lægemiddelordinationer på FMK afspejler den aktuelle medicinering på ajourføringstidspunktet	
Kommentar	En ajourføring af FMK forudsætter ikke en medicingennemgang. Lægens ansvar ved ajourføring af FMK fremgår af Sundhedsstyrelsens vejledning. Anvendelse af termerne 'afstemning af FMK' og 'afstemt FMK' samt 'medicinafstemning på FMK' har skabt misforståelser og derfor er en ny term valgt.	

Definitionsstatus	Godkendt	Lægen har ansvar for medicinering
Term	medicingennemgang	
Generel definition	kritisk lægefaglig gennemgang af en patients aktuelle medicinering og forbrug af ikke-ordinerede præparater med henblik på kvalificering af den kliniske relevans ud fra og præparat	

Sprogteknologi: Terminologi- og videnshåndteringssystem (søgning efter termer og brug af begrebsmodel)

Lægen har ikke ansvar for medicinering

Generel definition	lægens bekræftelse af at de aktuelle lægemiddelordinationer på FMK afspejler den aktuelle medicinering på ajourføringstidspunktet
Kommentar	En ajourføring af FMK forudsætter ikke en medicingennemgang. Lægens ansvar ved ajourføring af FMK fremgår af Sundhedsstyrelsens vejledning. Anvendelse af termene 'afstemning af FMK' og 'afstemt FMK' samt 'medicinafstemning på FMK' har skabt misforståelser og derfor er en ny term valgt.

Begrebsarbejde i Kriminalforsorgen

Kriminalforsorgens begrebsarbejde blev påbegyndt i sommeren 2008. Årsagen var:

- **Mangel på fælles definition** af centrale begreber gav undertiden anledning til **dårlig datakvalitet i it-systemerne**.
- **Problemer med at kombinere information fra forskellige it-systemer** til nyttig ledelsesinformation, fordi kildesystemerne i nogen grad bygger på **divergerende forståelser af information**.
- Stigende erkendelse af, at hvis **manuel dataoverførsel (genindtastning) mellem it-systemer skal afskaffes**, forudsætter det **fælles definition af data** (og relationer mellem data).

Begrebsarbejde i Kriminalforsorgen

Kriminalforsorgens begrebsarbejde blev påbegyndt i sommeren 2008. Årsagen var:

- Mangel på fælles definition af begreberne, undertiden anledning til fejl i systemerne

Med en dokumenteret forretningsmæssig begrebsmodel får en organisation et værktøj, der samler alle medarbejdernes viden om centrale begreber.

- Gennemførelse af, at hvis manuel dataoverførsel (gennem tastning) mellem it-systemer skal afskaffes, forudsætter det fælles definition af data (og relationer mellem data).

Medlemsliste

- **CBS – Copenhagen Business School, Dept. of Management, Society and Communication**
- **Dansk Sprognævn**
- **Digitaliseringsstyrelsen**
- **Direktoratet for Kriminalforsorgen**
- **KL – Kommunernes Landsforening**
- **Københavns Universitet – Danmarks Grundforskningsfonds Center for Tekstilforskning**
- **Medcom**
- **Region Hovedstaden**
- **Rigspolitiet**
- **SDU – Syddansk Universitet, Institut for Design og Kommunikation**
- **SKAT**
- **Slots- og Kulturstyrelsen**
- **Socialstyrelsen**
- **Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering**
- **Sundhed.dk – Den fælles offentlige sundhedsportal**
- **Sundhedsdatastyrelsen**
- **SundIT**
- **Tekst & Terminologi**

Digitaliseringsstyrelsen – Fællesoffentlige regler for begrebs- og datamodellering (høring februar 2017)

Hvorfor have fællesoffentlige modelregler?

De fællesoffentlige modelregler bidrager til bedre data og øget deling og genbrug af data på tværs af den offentlige sektor.

Modelreglerne har **tre helt overordnede formål**:

1. at sikre at **forretningsviden** lægges til grund for datamodellering og udvikling
2. at sikre **sammenhængende data** på tværs af den offentlige administration
3. at sikre **genbrug** med det formål at minimere det samlede ressource- og tidsforbrug på udvikling og vedligeholdelse af it-løsninger.

Perspektiver

- Fælles portal til søgning i de offentlige begrebsbaser
- Fagligt center til koordinering og administration af fællesoffentlig terminologi
- En fagsproglig helpdesk (jf. Dansk Sprognævns Svartjeneste)
- På længere sigt: en dansk terminologibank?

Sprogteknologi og terminologi

Sprogteknologiske værktøjer

- bruges til at udarbejde og håndtere terminologiske informationer, for eksempel terminologistyringssystemer.

Terminologiske informationer

- indgår som en væsentlig ressource i mange sprogteknologiske værktøjer, for eksempel i maskinoversættelsessystemer.

European Language Resource Coordination (ELRC) - WORKSHOP I DANMARK, 7. MARTS 2016:

Om brug af **EU's maskinoversættelsesplatform** *Connecting Europe Facility* (CEF AT), EU's Generaldirektorat for Oversættelse.

Formål med workshop:

- at øge bevidstheden om værdien og vigtigheden af de data (tekster) som man som offentlig myndighed ellers blot betragter som **dokumenter**,
  - men som kan være **nyttige i arbejdet med at udvikle systemer til automatiseret oversættelse** så man får adgang til systemer af bedre kvalitet
- at opfordre danske offentlige institutioner til at **dele data**
  - og derved bidrage aktivt til at **forbedre maskinoversætteljestjenesten** og at støtte det europæiske samarbejde – og det danske sprog

Ansøgning til EU-projektet, (CEF-TC-2016-3-AT)

Formål:

at **gøre terminologiresourcer tilgængelige for EU's oversættelsesplatform, the CEF eTranslation platform**

- **Danmark kun få terminologiresourcer i forhold til de øvrige nordiske lande (som har nationale termbanker)**
- **Men mange tilsagn om at stille terminologiresourcer til rådighed fra:**
  - Offentlige myndigheder i Danmark
  - Forum for international universitetsterminologi

Tak for jeres opmærksomhed 😊